

B9-0309/2021

2.6.2021

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

Visuotinės COVID-19 grėsmės įveikimas: PPO TRIPS sutarties netaikymo poveikis COVID-19 vakcinoms, gydymui, įrangai ir gamybos pajėgumų didinimui besivystančiose šalyse
(2021/2692(RSP))

Sven Simon, Christophe Hansen, Peter Liese, Christian Ehler, Angelika Niebler, Tomas Tobé
PPE frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija „Visuotinės COVID-19 grėsmės įveikimas: PPO TRIPS sutarties netaikymo poveikis COVID-19 vakcinoms, gydymui, įrangai ir gamybos pajėgumų didinimui besivystančiose šalyse“
(2021/2692(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- 1. reiškia susirūpinimą dėl pandemijos raidos, visų pirma mažas ir vidutines pajamas gaunančiose šalyse, kuriose skiepijimo kampanija vyksta labai lėtai; pabrėžia, kad padėti šioms šalims skiepyti savo gyventojus yra ne tik moralinė pareiga, tai taip pat naudinga mums patiems, nes mutacijų atsiradimas gali pakenkti sėkmingoms mūsų pastangoms kovoti su pandemija; tvirtai pabrėžia, kad COVID-19 pandemija dar nesibaigė, ir kad turime išlikti budrūs visų pirma dėl mutavusių padermių; pripažįsta, kad dėl to gali reikėti sukurti prie mutacijų pritaikytas vakcinas, taigi pripažįsta, kad svarbu toliau teikti paskatas vakcinų mokslinių tyrimų ir gamybos srityje;
- 2. pažymi, kad bet kokios rūšies vakcinoms, ypač tų, kurių gamyba grindžiama iRNR technologija, gamybai būtini pažangūs pajėgumai, ir kad vakcinų gamyba yra itin sudėtingas procesas, apimantis tūkstančius gamybos etapų ir be galo daug patentų, jame taip pat naudojamas sudėtingas žaliavų ir sudėtinių dalių, gaunamų iš kelių šalių, mišinys; pabrėžia, kad patentai apima tik dalį žinių, reikalingų gaminant saugias ir veiksmingas vakcinas, ir kad panaikinus patentus kitų šalių gamintojai negalės iškart įgyti reikiamą praktinę patirtį; todėl mano, kad laisvos licencijos yra veiksmingiausia priemonė siekiant padėti plėsti gamybą ir dalintis praktine patirtimi; primena, kad kelios Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) narės dar neįgyvendino sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, (TRIPS sutartis) pakeitimų dėl privalomų eksporto licencijų, ir kad priklausomai nuo šių nacionalinių nuostatų formos procesai gali trukti labai ilgai ir jie gali būti tobulinami; taip pat primena, kad nėra susijusios praktinės patirties savaiminio perdavimo tiekimo grandinėje;
- 3. pabrėžia, kad mažiausiai išsivysčiusioms šalims iki 2033 m. sausio 1 d. jau suteiktas leidimas neįgyvendinti TRIPS sutarties nuostatų dėl vaistų, taip pat iki 2021 m. liepos 1 d. suteiktas leidimas nesilaikyti įsipareigojimų, dėl kurio pratęsimo šiuo metu yra tariamasi, kuris leidžia mažiausiai išsivysčiusioms šalims nesilaikyti visų TRIPS sutarties įsipareigojimų, išskyrus 3, 4 ir 5 straipsnius; pažymi, kad šie įsipareigojimų atidėjimai nedaro įtakos COVID-19 vakcinoms gamybai mažiausiai išsivysčiusiose šalyse, įskaitant šalis, kuriose yra vaistų gamybos pajėgumai;
- 4. pažymi, kad patentais ir kitomis intelektinės nuosavybės apsaugos priemonėmis užtikrinamas tinkamas atlygis ir apsauga už verslo rizikos prisiėmimą ir skatinami aukšto lygio moksliniai tyrimai; pažymi, kad tokios apsaugos priemonės yra savanoriškų licencijavimo sutarčių ir praktinės patirties perdavimo pagrindas ir todėl tai yra sąlygas vakcinoms prieinamumui sudarantis sąlygas, o ne tam kliudantis veiksnys; įspėja, kad laikantis patentų įgyvendinimo neužtikrinimo paradigmos bendrovėms reikėtų laikytis slaptumo ir išimtinių teisių užtikrinimo politikos, kad apsaugotų savo

išradimus; pabrėžia grėsmę, visų pirma mokslininkų, investuotojų, kūrėjų ir klinikinių tyrimų atžvilgiu, kurią TRIPS sutarties taikymo atsisakymas keltų mokslinių tyrimų finansavimui; pažymi, kad nuosavybės teisių, įskaitant intelektinės nuosavybės teises, apsauga yra Europos Sąjungos ir jos valstybių narių konstitucinė pareiga;

5. primena, kad ES ir toliau išlieka vakcinų aprūpinimo pasauline lydere, pusę pagamintų vakcinų eksportavusia į daugiau kaip 110 šalių; apgailestaudamas pažymi, kad kitos pažengusios pramoninės valstybės, visų pirma Jungtinės Amerikos Valstijos, neprisiėmė savo atsakomybės dalies užtikrinant visuotinį ir lygiavertį vakcinų prieinamumą;
6. mano, kad veiksmingiausias būdas kovoti su pandemija yra greitai didinant vakcinų gamybą pasaulinio mastu ir užtikrinant greitesnę, platesnę ir nebrangų jų prieinamumą visų pirma pažeidžiamoms visuomenės grupėms mažas ir vidutines pajamas gaunančiose šalyse; todėl ragina ES ir visas PPO nares prieštarauti pasiūlymui dėl laikino TRIPS sutarties taikymo atsisakymo, taip pat Indijos ir Pietų Afrikos pateiktam patikslintam pasiūlymui, nes tokia priemonė būtų ne padidintas COVID-19 vakcinų prieinamumas, o veikiau ateityje dar mažiau būtų skatinami moksliniai tyrimai, inovacijos ir praktinės patirties perdavimas; palankiai vertina PPO generalinės direktorės pastangas įtikinti nares toliau ieškoti dialogo pagrįsto sprendimo, taip pat Komisijos paskelbtus pasiūlymus šiuo klausimu; vietoje šių priemonių siūlo tokius veiksmus:
 - panaikinti visus faktinius ir teisinius eksporto apribojimus, tiekimo grandinėse taikomus vakcinoms ir žaliavoms, išskyrus skaidrumo didinimui skirtus mechanizmus,
 - skubiai užtikrinti finansines paskatas ir remti vakcinų gamybos pajėgumų didinimą, ypač besivystančiose šalyse,
 - skatinti sudaryti savanoriškus licencijavimo susitarimus licencijų ir savanorišką technologijų ir praktinės patirties perdavimą šalims, kuriose jau yra vakcinų gamybos pramonė, ir inicijuoti diskusiją dėl esamų kliūčių laisvoms licencijoms teikti ir sprendimų dėl jų pašalinimo,
 - ženkliai padidinti pagal priemonę COVAX teikiamos vakcinų dozių kieki;
7. remia Komisijos ketinimą birželio mėn. pradžioje PPO pateikti pasiūlymą dėl „trečios alternatyvos“, kuriame visų pirma dėmesys skiriamas trims papildomiems ramsčiams: prekybos skatinimas ir kovos su eksporto ribojimais priemonės, gamybos plėtra, įskaitant vakcinų gamintojų ir kūrėjų pasižadėjimus, ir TRIPS sutarties lankstumo priemonių dėl priverstinių licencijų išaiškinimas ir pagalba jas taikant; palankiai vertina Komisijos pavyzdinę Europos komandos iniciatyvą, kuria siekiama padėti didinti vakcinų gamybą Afrikoje teikiant finansinę paramą, skirtą remti regioninius gamybos centrus;
8. pažymi, kad ES yra didžiausia pagalbos pagal COVAX priemonę teikėja pagal finansavimą ir dalijimąsi vakcinomis tiek įgyvendinant COVAX priemonę, tiek ir dvišaliais pagrindais; šiuo požiūriu palankiai vertina Europos komandos įsipareigojimą iki metų galo paaukoti 100 mln. dozių mažas ir vidutines pajamas gaunančioms šalims,

ir palankiai vertina susitarimą su vakcinos gamintojais dėl 1,3 mlrd. vakcinos dozių tiekimo 2021 m. nedidele kaina vidutines pajamas gaunančioms šalims ir kaina, neįskaičiuojant pelno, – mažas pajamas gaunančioms šalims;

9. ragina ES ir jos valstybes nares pasimokyti iš pandemijos, siekiant joms geriau pasirengti būsimoms sveikatos krizėms; todėl ragina jas teikti didesnę paramą besivystančioms ir ES nepriklausančioms šalims logistikos ir vakcinų paskirstymo grandinių klausimais; pripažįsta, kad yra tokių kliūčių kaip šaldymo infrastruktūros, paskirstymo kanalų ir kvalifikuotų darbuotojų trūkumas, geografinės ir socialinės bei ekonominės aprėpties kliūtys bei abejonės dėl skiepijimosi; ragina ES aktyviau diskutuoti su COVAX priemonės narėmis šia tema; šiuo požiūriu palankiai vertina tai, kad G 20 Romos deklaracijoje akcentuojamas geresnis pasiruošimas siekiant išvengti dar kartą būti užkluptiems visuotinės ekstremaliosios sveikatos situacijos;
10. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.